

BESZTERCZE

Politikai, társadalmi, köznevelődési, közigazgatási és közgazdasági érdekeket képviselő hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt, félvre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes számok Stolzenberg Frigyes főtéri könyvkereskedésében kaphatók. Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal. A hirdetési díjak előre fizetendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Besztercén, Alsókülváros 61. sz. a., hova minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemény és küldemény intézendő. — Csak bérmentes leveleket fogadunk el. — Kéziratokat nem adunk vissza.

A naszódvidéki románság és a függetlenség.

Midőn tollat vettünk kezünkbe, hogy jelen soraink fölé a fennírott címet helyezzük, valóban, be kell vallanunk, szokatlanul különös érzelmek és gondolatok járták át szívünket, lelkünket.

Mindamellett, sőt ennek ellenállhatatlan ösztönzéséből tettük ezt, hogy szembeállítsuk egymással a naszódvidéki románság és a függetlenségi párt magatartását, hazafiasságát. Megdöbbentően különös jelenség! Míg az a párt, mely Magyarország politikai és közgazdasági teljes függetlenségét írta zászlajára; mely ama szent hagyományok kizárólagos letéteményesének érzi magát, melyekhez a haza halhatlan hőseinek, félisteneinek nevei fűződnek; a melynek tagjai a magyar nemzet kiváltságos megmentőinek, boldogítóinak hirdették, vallották eddig magukat féltékenyen őrzött elveik diadalra segítése érdekében kifejtett küzdelmeik között; a melynek ez ideig legfőbb törekvése volt, egységesnek, függetlennek látni a hazát magyar nemzeti alapon: eldobta eddig oly nemesen forgatott és minden igaz honfi által tiszteletben tartott fegyvereit és oly fegyverhez nyult, mely, ha az isteni gondviselés, a nemzet, a haza egyes nagyjainak higgadt gondolkodása, ítélőképessége nem segít, olyan vészes örvénybe sodorja be a hazát és nemzetet, mely fölött a nemzeti Geniusz arczulatán, Nióbe kővé meredt bánata gyanánt sötétlenék elő a honfiúi kétségbeesett fájdalom: addig a naszódvidéki románság, tagjai ama nagyszámu honfitársainknak, kiket évek hosszú sora óta úgy hallottunk emlegettetni, mint a kik nyílt és határozott ellenségei a magyar haza területi és a magyar nemzet politikai egységének: összegyülekeznek, hogy nyílt homlokkal, őszinte szívvel tegyenek tanúbizonyságot amellett, hogy ők a hazának nemcsak névleg polgárai, de szívök, lelkök annyira hoz-

záforrott a hazához és nemzethez, hogy annak jövődjéért épúgy aggasztják a sötét honfiúi gondok, mint a hazának bármely más polgárait!

Változás történt-e itt a románság alapjellemeiben?... A farkas változhatik-e bárányvá, az ölyv galambbá? Önkénytelenül merül fel lelkünkben a kérdés és tölul arra a válasz, a felelet. A románság alapjellemeinek egy oly megnyilvánulását ismertük föl a naszódvidéki románság jelen magatartásában, a mely egyfelől minden itéletnél lesújtóbb a függetlenségi, nemcsak, de a nemzeti, a néppárt és a bokros családfák sarjait képező dissidensek jelen politikai magatartására, másfelől megerősíti bennünk a reményt arra, hogy gyors léptekkel közelegnek az idők, midőn azok a választó falak, melyek eddig a románságot a magyarságtól elválasztották, teljesen és végképpen lehullanak és leszen valóban egyenlőség, testvériség és szabadság!

Nem vagyunk utopisták. Optimisztikus érzelmek és gondolatok nem ragadnak magukkal vakon. Amde nem titkolhatjuk el, hogy a valódi, önzetlenül hazafias örömezés vezérli e sorok írásában tollunkat, mert kétségbe vonhatlan tény, hogy a naszódvidéki románság közelebből tanúsított maguktartása a magyar nemzeti hazafiságnak oly ekklatáns, példányszerű megnyilatkozása, melylyel szemben az egyesült ellenzék jelen magatartása megdöbbentő ellentétet mutat.

Amde legyünk tárgyilagosak. Allítsuk fel a mérleget. Vizsgálódjunk a higgadt gondolkodás, a teljes politikai nyugodtság szemeivel.

Ezelőtt négy évvel, talán éppen e hó 14-én (be kell vallanunk közbevetőleg, hogy az egyesült ellenzéki honatyi bölcsesség nagyon is szétágazó állampolitikai felfogása folytán, nem vagyunk tisztában azzal, hogy január hó, vagy hava, Vizkereszt hava, Télhava, vagy miféle hó, vagy hava volt) Ő Felsége kinevezése alapján Bánffy báró, Besztercze-Naszódvármegye egykori főispánja foglalta el a minisz-

terelnöki széket. Négy év, egy ezeréves nemzet életében különösen, nagyon kevés idő arra, hogy olyan nyomokat hagyjon hátra, a melyek kitörölhetetlenül vésődnek be a történelem lapjaira. A magyar miniszterelnöki szék emellett egy olyan érzékeny és makrancos paripa, a melyet megülni a legtávolabbról sem csekély dolog. Es Bánffy báró, a kit főispán korában mintegy rettegetek a nemzetiségek egyenes, határozott magyarságáért és a magyar szempontok érvényesítése tekintében hajlíthatatlan akarataért: beleült a miniszterelnöki székbe. Megülte azt a paripát, mely előtte egy Wekerlével együtt, a nagy Szilágyit, gróf Csákyt, e hatalmas triumvrit is levevetette — mielőtt kitűzött céljukhoz elérhettek volna.

Es Bánffy báró, a volt, egyszerű főispán, az ő apró emberekből álló kabinetjével az előző kormánytól átvett örökét, az egyházpolitikai javaslatokat keresztül vitte, törvényerőre emeltette és végre is hajtatta. Aztán, még sok egyebet is csinált. A többek között, a megelőző kormány alatt oly nagy arányokat öltött nemzetiségi, különösen román mozgalmakat lecsöndesítette és pedig oly észrevétlenül, mintha misem történt volna. Pedig ez sem volt olyan kicsiny dolog. Hiszen emlékezhetünk, hogy ama híres és alapjában méltó jogosultsággal „nagy“-nak nevezett kabinet (Wekerle, Szilágyi, Csáky gróf, Hieronymi) összes tudományukat kimerítették, nem a nemzetiségi kérdés megoldásában, hanem csak a mozgalom lecsöndesítése okából; sőt jól emlékezhetünk arra a nem csekély politikai fontosságú kudarcra is, a melyen Hieronyminek át kelle esnie, midőn erdélyi hazarészünkben ugynevezett: „tanulmány-körút“-ra indult. Bánffy báró talán össze sem ült apró miniszter-társaival, sőt magában sem tanakodhatott vajmi sokat, arra pláne nem is gondolt, hogy „tanulmányutra“ induljon, mert, mint az eredmény igazolta, előzetesen is tudott annyit, a mennyi annak lecsöndesítéséhez szükséges volt. Szó-

TÁRCZA.

A vetélytárs.

— Egy theologus diák naplójából. —

Írta: G. Diószeghy Mór.

(Vége).

Délben egy csörgedező patakocska mellett megállottunk delelni, az öreg Gligor eleresztette a lovacskákat legelészni, mi falatoztunk és pihentünk. En reám rám is fért, mert mintha minden porczikámat kimozgatták volna a helyéből, lekasztottam hát a gitárt a nyakam körül s a kemény kalappal együtt egy fenyőgalyra akasztottam és végig nyultam a hús, kövér fűvön. Nem aludtam, csak úgy álmódostam, míg ismét nyeregbe ültünk és lovagoltunk tovább vagy két óra hosszáig; akkor vettem észre, hogy a gitár is, a kemény posztó kalap is ott maradt fel akasztva a fenyőgalyon. Arra gondolni se mertem, hogy visszamenjek utána, inkább azon töprengtem, hogy mit fog képzelni az, aki ezt a két jószágot így egymás mellett a galyon függve megtalálja. Ha valami turista találja meg, szentül azt fogja hinni, hogy valami önmagával meghasonlott vándor poéta itt rakta le magáról örökre az életnek terheit és önkéntelenül keresni fogja őt magát is valamelyik erősebb ágon felakasztva; ha pedig valamelyik havasi pór akad rá, keresztet vet! és elszalad, megesküszik reá, hogy az dráku és összeesdíti a talut, de levenni egyik se meri, míg a pápa nem jön a kereszttel.

Ilyen gondolatokkal voltam eltelve egész utazásunk alatt, míg egyszer — a nap suhadóban lévén

— az erdész megállította lovát, lelépett róla és azt mondta:

— Itthon vagyunk!

Felütöttem a fejemet, széjjel néztem, de most sem láttam egyebet sziklánál és fenyőfáknál, csak figyelmesebb vizsgálódás után vettem észre egy sziklaoldalhoz ragasztva egy csinos, svájci modorban épült házat.

Itt lakni a rengeteg közepén, meredek sziklák tövében, zugó patak mellett... Ez nagyon szép, elragadó, regényes, de — Bakos Pista szerint — ilyen cipőn rágódó népségnek kissé szokatlan. Majd meglátjuk, hogy lesz; most nagyon álmos vagyok.

Jó későn lehetett, mikor másnap felébredtem, mert a reggelim már az asztalon állott. Felöltöztem és neki is fogtam az evéshez, mikor megnyílt az ajtó. Először csak egy mosolygó fejet láttam, aztán csengő, kacagó hangot hallottam:

— Jó reggelt! Félkelt?

Be sem várta a feleletet, hanem belépett egy elragadó, kedves, mosolygó alak, egy üde, harmatos virágszál, egy szép leány. Láttam ugyan már az este is, de ő se így nézett ki akkor, én is elcsigázva, álmos szemekkel nem ilyennek láttam. Most nagyon szép, nagyon kedves, de mégis olyan különös, szokatlan már a megjelenése is. Egészen fehér, valami csalán szövetből való pongyola ruha volt rajta, a nyakánál mélyen levágva s igen-igen rövid ujakkal, mintha csak egy ingben lett volna; milyen hófehér, gömbölyű karjai voltak; fekete haja leomolva egészen vállaira és egy piros szalaggal átkötve a fején. Ragyogó, mosolygós kék szemek és telt piros ajkai közül kivillanó gyöngysorfogai. Halvány rózsaszín harisnyás lábacskaín csinos kis sárga bocskorok.

Végtelesen ostobán bámulhattam reá, mert még

pajzánabbul elkezdett nevetni csengő-bongó hangjával:

— Hát csak egyék tovább, hisz' az a kávé már úgy is csupa hideg.

Próbáltam enni, de olyan esetlenül ment, mintha soha se ettem volna findzsából kávé. Aztán, mintha nyelni se tudtam volna, csak tihogtam. Meg voltam teljes-tökéletesen zavarodva. Majd elnyeltem szememmel, hihetőleg még a számát is tátva feledtem. Ő meg csak nevetett, a szemével is, meg az ajkával is. Aztán elkezdett beszélni, de én nem tudom, miről, csak annyit tudok, hogy nekem is felelnem kellett, de nagy szorongatások között sem tudtam többet szólni, mint ennyit:

— Oh, nagysád!

Ekkor oda ült egészen közel, szembe velem, úgy, hogy szememnek tüze mintha perzselt volna, az a fehér alabástrom nyak, azok a gömbölyű karok, azok az élveteg, piros ajkak, csengő-bongó nevetés — kezdtem érezni, hogy teljesen beszámíthatatlan állapotban vagyok és kérdéseire ismét csak nem tudtam egyebet mondani:

— Oh, nagysád!

Még közelebb hajolt hozzám, hogy éreztem bódító, forró lehelletét, amint beszélt:

— Engem Gilinek hívnak. Így ismer engemet mindenki és így szólít még Juon is, az erdőkerülő. Hivjon így maga is. Itt a rengeteg közepén más világ van, mint a városban. Ehhez tartsa magát. Erti? Engem Gilinek hívnak.

Tehát Gilinek hívják. Ki voltam forgatva egész lényemből, de azért eszembe villant a Bakos Pista mondása:

— A Gilihez — ha meg tudod állani — ne közeledj.

val, fogta magát és alig egy év lefolyása alatt annyira rendes mederbe terelte a nemzetiségi mozgalmakat, hogy azóta e tekintetben békeség tartja megszállva a haza téreit. Aztán jött a millennium világraszóló ünnepe. A külföld valójában ekkor tanulta megismerni és egyuttal tisztelni nemzetünket. Persze, erre azt mondják, hogy az csak a véletlen szerencse műve volt, hogy a millennium éve Bánffy báró miniszterelnökségének idejére esett. Hát írjuk ezt a szerencse számlájára. Amde, míg e szerencséhez juthatott, ne feledjük azt az erős harczot sem, a melyet Bánffy D. báró megvivott a magyarellenes politika legelső képviselével, a külügyminiszterrel és a legsötétebb reakció legszivósabb harcosával, a nuncziussal. Oh, ez valóban egy Dávid és két Goliáth harca volt. A két Goliáth elhullott és a kicsiny, erőtlennek gúnyolt Dávid főnmaradt. Ez már a legtávolabbról sem volt a szerencse műve. E küzdelem a magyar őszinteségének, önzetlen haza- és nemzetszeretetének, az erőtlenségben is mindenható, csodás erővé izmosuló megnyilvánulása és diadala volt!

Aztán jött a tiz szobor, a magyar katonai akadémia, kibővített magyar udvartartás és ezekre egyik legnagyobb hatalmasság képviselőjének, a német császárnak, a budai várpalotában egy világra szólott, nemzetünket dicsőítő himnusza. . . . Hát persze ezek mind maguktól jöttek! Hiszen időben és térben minden magától történik. A műveletlen föld nem gyomot, hanem rózsaberket terem. . . .

Amde, bármiként igyekeztek és igyekeznek Bánffy báró érdemeit elvitatni, azt, hogy mindezen dolgok kezdeményezése, megvalósítása eltagadhatatlanul az ő érdeme, semmi sem bizonyítja inkább, mint az, hogy a képviselőházi ellenzék, azok után, megsokalta a Bánffy báró miniszterelnökségét. Aminthogy a világ története is azt tanítja, hogy az önzetlenségnek töviskoszoru, a szeretetnek gyűlölet a jutalma, itt és ott és mindenütt a legsötétebb hálátlanság. Socratesnek méregpoharat nyújtanak. Keresztelő Jánosnak fejét veszik. Mi több: magát az Istenembert is keresztire szegezik?

Bánffy bárónak is ez a sors jutott osztályrészül. Az egyesült ellenzék nemcsak az embert akarta semmivé tenni benne, akkor, a midőn a leggaládabb és nemcsak a hazai, de a parlamentek életében általában példátlanul álló módon támadta meg egyéni jellemét és becsületét, de sárral, szennyel törekvők elborítani benne azt is, amit bizonyos félelemmel bár, de tisztelni voltak kénytelenek benne, még a nem magyar ajku nemzetiségek is: határozott és meg nem hamisítható magyar nemzeti érzületét, magyar honfűi jellemét, becsületét. Megtámadták oly módon, oly fegyverekkel, a melyektől bizonyos undorral kell elfordulniok

mindazoknak, akik igazán és önzetlenül tudnak szeretni hazát és nemzetet. És a midőn látták, hogy az alattomoság nem győzedelmeskedhetik a nyíltság, az egyenesség felett, az önzetlen hon- és nemzetszeretetet sárba nem tiporhatja az elvakult önzés, megsértett önérdék sötét táborá; szóval, midőn látták, hogy Bánffy báró feje a gyűlölet parancs szavára nem hull közéjük, a porba le, fékevesztett szenvedélyök egy végzetes lépésre ragadta őket el. Megfeledeztek a közös édes anyáról, e mindent adó hazáról, feledték annak élő testét, a nemzetet, s a Bánffy báró személyét nemcsak egyrangúnak vették a hazával és a nemzettel, de szörnyűség kimondani is! — ezek jövőjét is kockára vetették, csak hogy a személyes gyűlölettel eltelt lelkiületük Bánffy báró bukásában élvezhesse Herostrates pokoli gyönyörét! . . .

Irtóztató! . . . Irtóztató! . . . Fátyolt, fátyolt kezembe, az éj legsötétebb fátyolát, hadd fedezzem el vele e jelenet iszonyát! . . . Így kell felkiáltanunk a költővel, midőn oda jutottunk már, hogy azok előtt sem szent többé a haza, akikre, a nemzet nevében, annak jövőjéért sorsa bízott! . . .

Nem egy egyén felfogása szól bennünk és általunk tihozzátok, a haza édes anyai keblét durva kárörömmel marcangoló honatyák, hanem a nemzet lesújtó ítélete menydörög felétek a haza bölcsének eme szavaiban: *tanuljátok meg, hogy a hazáért mindent szabad földlődni, de a hazát nem szabad semmiért!* . . .

Bánffy báró előtt, meggyőződésünk szerint két eshetőség áll. Ha sikerül a parlamenti béke az ellenzék jelenben használt fegyvereinek teljes lerakásával és az ilyen eshetőség végleges kizárásával biztosításával: Bánffy báró, kimondott szavához hiven, visszavonul. Ez az ő részéről a haza, a nemzet érdekében, az önmegtagadás, az önfeláldozás magasztos ténye lesz.

Ha a jövő eshetőségeivel szemben minden irányban biztosítandó béke létre nem jöhet: Bánffy báró helyén meg fog állani, meg kell állania, mert ezt tőle követeli a haza, a nemzet érzékenyen megtámadott tekintélye, becsülete. És ez esetben Bánffy báró, az oly sokszorosan gúnyolt és kicsinyelt volt Besztercze-Naszódvármegyei egyszerű főispán lesz az a védő-paizs, a kivel egy nemzet felbőszített haragja fog harczba szállani!

Le az álarcczal! El a haza szent nevével úzótt bohoczkodással!

A nemzet már ítélte. Budapest székes-főváros, a „legnemzetibb” képviselő városa, Jászberény: Bánffy bárót diszpolgárrá választották. A haza szíve megnyilatkozott. Utána a vidék gyors egymásutánban.

Miért mondtad te ezt, Pista? Angyal-e ez itt előttem, vagy a sátán, a legveszedelmesebb alakjában, egy szép nő képében. Te már tudod, Pista, de én nem tudom, én csak azt tudom, hogy akár angyal, akár sátán, én nem tudom megállani, most itt, ebben a perczen, hogy át ne karoljam és össze ne csókoljam azokat a piros ajkakát, azt az alabástrom nyakát, gömbölyű karjait, éjszini haját, — aztán szakadjon reám az ég, vagy nyeljen el a pokol mélysége. Mindegy. Az eszem úgy is elhagyott.

Ereztem, hogy már-már megteszem ezt az örültséget, mikor az ajtónál nagy, nehéz lépteket hallok és a nyitva hagyott ajtót betaszítva, be jött egy — medve. Ne értsen félre senki, nem az erdész, aki csak hasonlított a medvéhez, hanem egy valódi, óriási nagy medve. Rengett a padló, de az egész ház a léptei alatt.

Felugrottam volna, ha tudok, de megkövültem. Az előbbi pillanatban még forrott minden csepp vérem, most pedig fagyni kezdtem meg bele. A hideg verejték gyöngyözött le a homlokomon, a szemeim — éreztem — hogy merednek kiüregéből és a fenevad jött két lábon egyenesen felénk. A Gili felugrott, azt hittem, menekülni akar, de egyenesen szembe ment azzal az irtózatoss bestiával és mikor oda ért mellé, két hófehér karjával átölelte bozontos nyakát, rózsás arcát oda fektette mooskos, kőzos fejéhez és lágy, hízelt hangon beszélt hozzá:

— Hogy jössz te ide, Brunó? Hogy szabadulnál el a lánczról, Brunó? Te vén gonosz, kell-e czukor? Es a szájába nyomott egy pár darabka czukrot. Aztán reám nézett, de végtelenül siralmasan nézhettem ki, mert nagyon, de nagyon elkaczagta magát s azután is folyton kaczagva mutatta be a Brunót.

— Ez az én udvarlóm! Ekkor megint oda halt közel az arczomhoz és végtelenül dévaj hangon,

ugy félig suttogva mondta: A Brunó nagyon féltékeny. Tudja. Nagyon veszedelmes vetélytárs.

Ujra átölelte karjaival azt a lompos fenevadat és kaczagva kivezette a szobából.

Mikor kimentek s kissé magamhoz tértem, elkezdtem gondolkodni a történetek felett.

— Igazad volt, Bakos Pista. Ez nem nekünk, czipón rágodó népségnek való állapot. Ezt a medvés jelenetet bizonyosan te is végig játszottad, mint a hogy végig játszottam én most. Nagyon mulatságos lehet ez a Gilinek. Csakugyan jobb lett volna nem közeledni hozzám, — de nem lehetett megállani. Persze, hogy nem.

Egy pár nap múlva már ismét eljutottunk egész odáig, míg a medve belépett, de most nem lépett be, hanem a Gili felugrott s kaczagva futott ki a szobából, csak az ajtóból fenyegetett meg:

— Vigyázzon, mert a Brunó nagyon féltékeny vetélytárs!

Most már tisztában voltam, hogy a Gili csak játszik velem. Angyalt mutat, de az igazi neve: egy gyönyörű kaczer nő. Veszedelmes. „Ugy játszik a legénynyel, mint a macska az egérrel.” De velem többet nem. Kerültem aztán, sóvárogtam utána, de futottam, ha közelemben járt. Kinos napok voltak ezek itt, a reneteg közepén. Jó, hogy csak két hónapig tartott.

. . . Mikor visszamentem Enyedre, felkerestem Bakos Pistát. Hosszasan nézett reám kiakarta kutatni a lelkemet. Nem tudom, sikerült-e neki. Kérdezni csak ennyit kérdezett:

— Hát mit mondasz a topántalvi erdészhez?

Az én feleletem meg csak ennyiből állott: Semmit. Es indulni kezdtem kitélő. Csak úgy az ajtóból kiáltottam vissza:

— Igen, hogy el ne felejtsem: Üdvözlő a — Brunó!

Legujabban e hó 12-én megszólalt a naszódvidéki románság.

Mondjátok, mondhatjátok, hogy mindez olyan fölparancsolt, műbízalom!

Ezt csak ti hiszitek. A nemzet valóban megmozdult. Esmél. Az eddig eláztatott oroszlan kezd fölemelni fejét. Merész tekintetével néz, figyel!

Vigyázzatok!! . . .

Közgazdasági betegségek.

Azokról a csapásokról, melyek bennünket a múlt 1897. év folyamán értek, s melyeknek hatásait talán még évekig meg fogjuk érezni, de minden esetre érzékenyen érezzük most, nem lesz érdeketlen, ha egyet mást elmondunk. Gazdasági kérdéseink megoldása immens gyorsasággal közeledik s minden jó hazafiúnak kötelessége e megoldás siettetéséhez hozzájárulni, de kétszeres kötelessége, hogy azon csapások enyhítéséhez is hozzájáruljon, mely csapásokat a természeti viszonyok mértek reánk.

E rövid kis czikk keretében csak két nagyobb bajra mutatunk reá, illetve közöljük a statisztika kérlelhetetlen számjait. Egyik nagyobb baj jelenleg állattenyésztésünk — különösen a sertésekre nézve — a másik gabona kivitelünk hanyatlásában rejlik.

A Hutyra Ferencz dr. által szerkesztett Állategészségügyi évkönyv legutóbb megjelent folyamában összegezve találjuk azokat a csapásokat, melyek fejlődésnek indult állattenyésztésünket annyira sújtották, hogy mindenkinek szájából keserű panaszokat sajoltak ki.

Szaj- és körömfájásban 1897-ben a helyzet javulása mellett is 70.009 sertés és közel 30.000 juh betegedett meg. Szűk korlátok közé szorult a ragadó tüdőlob pusztítása. Az államkinestár azonban még 1897-ben is 169.000 frtot meghaladó kártérítést fizetett s ezzel az utolsó három évben utalványozott összeg körülbelül 700.000 frtra emelkedett föl.

Apadást látunk a sertések orbánczánál, bár az esetek száma a 11.000-et még mindig meghaladja. Oriási még mindig a sertésvész pusztítása. mert egy év alatt 514.000 állat esett belé s ezek közül nem kevesebb, 360.000 hullott el. Hány milliónyi kár! 1895—1897-ben összesen 1336 ezer darab pusztult el a sertésvészben, ennek folytán az egész állomány tetemesen megapad s csak természetes, hogy a kivitel is megfelelően leszállott. 1895-ben kivitelünk értéke 31 millió frttal haladta meg a behozatalát, ellenben a múlt évben már csak kilencz millióval. Persze még ennél is nagyobb baj az, hogy az elpusztult sertések husa nem állván rendelkezésre, e helyett a nép szegénye kénytelen volt silányabb élelmi szerrel táplálkozni, a minék következtében mindenféle bajok — pellagra — támadtak meg.

A második nagy hiánytmutató rubrika a buza-kivitel. Ennek értéke egy év alatt 50-ról 36 millióra esett le, a behozatal azonban mint egy öt millióval emelkedett. Csak a liszt kivitele mutat némi emelkedést, ami persze a belföld táplálkozása szempontjából nem nagy öröm. Az elmúlt 1897-ben csak buza és sertés exportunknál 40—50 milló hiány mutatkozik. Ezt az 1898-ik év seműtötte helyre. Megérthetjük tehát, ha nagy a futkosás jelzalogos és egyéb kölcsönök után s a pénzintézetek a pangó közgazdasági helyzet ellenére is, sőt talán épen ennek folytán dus aratás reményével kecsegtetik részvényeseiket.

Mindezt meg lehet érteni, de nehezebb annak magyarázatát adni, hogy ha a m. év termése kielégítő volt, miként lehetséges az, hogy mégis özönlik be hozzánk az idegen áru, a nélkül, hogy az árakra észrevehető nyomást gyakorolna?

Itt e téren és térre kell irányítani a vezetőkné figyelmüket s gondoskodni arról, hogy végre a kenyérnek, illetve a buzának az ára m. évi termelési mennyiségnek megfelelő legyen.

Nem akartunk s nem is czélunk gazdasági helyzetünk e sötét foltjainak bemutatásakor talán magasabb reform eszméket felszínre vetni, mi csak bemutattuk az adatok szomorú valóságait, hogy szüllessenek a reform eszmék és tervek ott, a hol születniük kell.

KÜLÖNFÉLÉK.

Istentisztelet. Vasárnap, f. hó 22-én délelőtti fél 10 órakor az ev. ref. templomban istentisztelet fog tartatni

»Décei bácsi« **hetvenedik éve.** Csöndben, tel-tűnés nélkül kívánta megünnepelni f. hó 17-én a róm. kath. hitközség érdemdu főesperes-plébánosának és a helybeli róm. kath. iskola igazgatójának, Főtisztelendő Décei Péter Ur 70 éves születésnapját. De a csendben jólesően lepték meg a jubiláns főesperes és igazgató urat a róm. kath. iskola növendékei, kik oly rég lesték az alkalmat, hogy a „jó öreg pap bácsit” megéljenezhessék. A nap elérkezett! A mítsem sejtő jubiláns szokott reggeli 8 órai szent szóhoz indult. Es ime! midőn az oltárhoz lép, megszólal az orgona és fölhangozik a „Te Deum . . .” magasztos éneke a gyermekek ajkáról. A meghatottság és hála könye ott ragyogott a jó öreg pap bácsi szempilláin. A tanulók és tanítók imája szállott e perczben föl az Egék urához, áldaná meg azt, ki ma-holnap 50 éve, hogy az Ur szőlőjében munkálkodik. Szent mise után a tanítók vezetése alatt megje-

Szerkesztői üzenet. Ü. L. Kolozsvár. Cikkét vettük, azonban mai vezércikkünk szedés alatt volt már s aktualitása miatt nem mellőzhetve jövő számunkban hozhatjuk.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: **Balázs József.**

H I R D E T É S E K.

Sz. 12437, 12451—98. polg.

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék az 1874. évi XXXV. t.-cz. 15 §. értelmében közhirrre teszi, hogy D. Tóth Endre kir. közjegyző irodáját **1899. január 2-ikán** Tekén megnyitja.

A kolozsvári kir. törvényszéknek 1898. deczember 27-én tartott üléséből

Szentkereszt Zsigmond,
elnök.

Szilágyi Mihály,
jegyző.

3—*

Vendéglős (bérlo) kerestetik

a felső külvárosban, a Ferencz-József laktánával szemben ujonan épült helyiség számára.

Bővebben: **LEHRACH, építőmester-tulajdonosnál, Fleischerallee.**

Sz. 9591—1898. vh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a M. Várhelyi kir. törvényszék 1897 évi 8409 polg. számú végzése következtében Farkas Márton javára, id. Szucs Toma és Szucs Todor alperesek ellen 75 frt. s jár. erejéig 1898. évi Szeptember hó 30-án fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 312 forintba becsült következő ingóságok, u. m.: kukuricza és széna, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tekei kir. jbiróság 1898. évi V. 372/4 polg. sz. végzése folytán 75 frt tőkekövetelés, ennek 1897 évi július hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 122 frt 65 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Mező-Kecseden alperesk lakásán leendő eszközzésére 1899. évi **január hó 20-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tekén, 1898 évi deczember hó 17. napján.

Burg Gusztáv, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 1168—898. vh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a besztercei kir. járásbíróság 1897. évi 6414 számú végzése következtében Dr. Wagner Albert ügyvéd által képviselt Kuales György javára Zseikan Mihaila és társai ellen 21 frt s jár. erejéig 1898. évi július hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 305 frtra becsült 2 tehén, 1 szekér és 1 hámból álló ingóságok, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a besztercei kir. jbiróság 1898. évi V. I. ü 661/4 számú végzése folytán 21 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi november hó 17-ik napjától járó 8% kamatai 1/2% váltó díj és eddig összesen 25 frt 31 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Kusmán a község háza előtt leendő eszközzésére **1899. évi Január hó 27-ik** napjának d. e. 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Besztercén, 1898. évi deczember hó 28-án.

Merza János, kir. bir. végrehajtó.

Szám: 18—899.

főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Beszterce-Naszód vármegye törvényhatóságánál rendszeresített III. alszámvevői állás lemondás folytán meg üresedvén, felhivom mindazokat, kik ezen évi 600 frt. fizetés, 100 frt. lakbér illetmény és nyugdíj-igénnyel egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 1., 2., és 17., §-ai értelmében felszerelt pályázati kéréseiket hozzám folyó évi január hó 31-ig annál bizonyosabban nyujtsák be, mivel a később beérkezett folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Beszterce, 1899. évi január hó 5-én

Gr. Bethlen Pál főispán.

Az „Óradnai Hitelszövetkezet“-nél — egy könyvelő-ellenőri állásra —

pályázat hirdettetik, évi 600 frt fizetéssel, mely teljesített szolgálattal szerzendő érdem szerint évenként emeltetik. — Szükséges 250 frt biztosíték. — Felhivatnak azok, kik ez állásra igényt tartanak, nyelvismereteiket, erkölcsi magaviseletüket, képességeiket igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat **folyó évi február hó 25-éig** fent írt intézet igazgatóságához adják be. Óradnán, 1899. január hó 10-én.

1—3

Az igazgatóság.

Sz.: 1210—1898. vh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a besztercei kir. járásbíróság 1898. évi 5751 számú végzése következtében Dr. Wagner Albert ügyvéd által képviselt Beszterce-Naszód vármegye zálog- és hitelintézet javára, Özv. Pop Juonné és társai ellen 60 forint s jár. erejéig 1898. évi november hó 16-án fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 520 frtra becsült I. Maruczán Juonnál: 2 ökör, 2 tehén, II. Pop Florenél: 2 ökör és 2 tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a besztercei kir. jbiróság 1898. évi V. I. 855/3 ü. számú végzése folytán 60 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi április hó 8 napjától járó 8 százalék kamatai 1/3 százalék váltó díj és eddig összesen 48 frt 89 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Szeretfalván, a község háza előtt leendő eszközzésére, 1899. évi **február hó 1 napjának** d. e. 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107., 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, az árverés az 1881. LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Besztercén, 1899. évi január hó 14-én.

Merza János,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 3629—898. tkvi

Arverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a nagyszebeni „Albina“ tak. és hit. intézet végrehajtónak Koloj Vaszilika és társai szászbanyiczai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 62 frt 50 kr tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyben a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbíróság) területén lévő: I. szászbanycizai 224 tjkvben A + 1 rsz., 953 hrsz. ingatlanra 30 frt; II. a szászbanycizai 225 stjtkvben A + 1 rsz., 185—186 hrsz. ingatlanra a e. 1 a. haszonélvezeti jog fentartásával 199 frt; III. a szászbanycizai 235 tjkvben A + 1 rsz., 392 hrsz. ingatlanra 77 frt; IV. a szászbanycizai 14 stjtkvben A + 3 rsz., 594 hrsz. ingatlanra 7 frt, 4 rsz., 845 hrsz. ingatlanra 12 frt; V. a szászbanycizai 72 stjtkvben A + 5 rsz., 734 hrsz. ingatlanra 15 frt, 8 rsz., 939 hrsz. ingatlanra 11 frt, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi február hó 6-ik** napján d. e. 10 órakor Banyicza község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rend. 8 §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1898. évi július hó 29-ik napján.

A kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Bran Jenő, kir. aljbíró.

31 szám 1898. v.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a besztercei kir. törvényszék 1898. évi V. I. 854 ü. számú végzése következtében Dr. Wagner Albert ügyvéd által képviselt Beszterce-Naszód vármegyei zálog- és hitelintézet javára Thálblum Hersch és társai ellen 280 frt. s jár. erejéig 1898. évi november hó 6-án fogatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 660 frtra becsült I. Thálblum Herschnél: 2 tehén, 2 ló, 1 szekér, 1 borju, széna, sarju, csös kukuricza, II. Thálblum Jozsefnél: 2 ló, 2 tehén, 1 szekér, III. Rosenfeld Hermannál: csös és szemes kukuricza, buza, 2 ló, 1 szekér, IV. Rosenfeld Salamonnál: 2 ló, 1 lószekér, V. Thalblum Leibnál: 2 ló, 1 lószekér és 30 liter szemes kukuriczából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a besztercei kir. járásbíróság 1898. évi V. I. 854/3 ü. sz. végzése folytán 280 frt tőkekövetelés ennek 1897 évi július hó 1 napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 60 frt 18 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Harinán alperesek lakásán leendő eszközzésére **1899. évi január hó 25-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is etrendeltetik.

Kelt Besztercén, 1899. január hó 10-án.

végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a floritsdorfi csász. kir. járásbíróság 1898. évi C. II. 145/4 számú végzése következtében dr. Schaar Naftáli ügyvéd által képviselt Stumers Johán javára, Molnár Lajos ellen 148 frt. 20 kr. s jár. erejéig 1898. évi deczember hó 6-án fogatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 597 frt. 62 krba becsült szoba butorzat, ágy, ruha, porcellán, üveg és edényeműek, konyhai edények és felszerelés, fodrászüzleti butorok és illatszerekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ó-radnai kir. jbiróság V. 189/2 1898 számú végzése folytán 148 frt 20 kr. tőkekövetelés ennek kamatai, és eddig összesen 45 frt 82 kban bíróság már megállapított költségek erejéig Ó-Radnán a fodrászüzletben kezdődőleg s a lakáson folytatva leendő eszközzésére **1899. évi január hó 23-ik** napjának d. e. 9 órája Radna-Borbereken január 24. d. e. 9 órája Dombháton d. u. 1/2 órája és Ó-Szent-Györgyön d. u. 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt Ó-Radnán. 1899. évi január hó 11. napján.

Egry Miklós.
kir. bírósági végrehajtó.

A s t h m a

és

mellbetegség

MINDEN KÖHÖGÉS

valamint a légeső, gége és tüdő hurutos betegségei, továbbá légzési bántalmak, szűkmellűség, elnyálkásodás, rekedtség, kezdődő gümőkór stb. leggyorsabban gyógyíthatók az évek óta kitünően bevált, orvosi előírás szerint készített **Szt. György tea** és a hozzátartozó **Szt. György-hurutpor** használatával.

E világhírű különlegességek ártalmatlanok s gyermekeknek is beadhatók. — Hatás már néhány nap múlva!

1 csomag Tea 60 kr.
1 csomag Por 60 kr.

portó nélkül 2 csomagnál kevesebb nem küldetik.

Számtalan hála- és elismerő nyilatkozat.

Egyedüli fő- és szétküldési raktár;
„Szt. György-gyógyszertár“ Bécs, V/2 Wimmergasse 33.

Nyomatott Botschar Tivadar könyvnyomdájában Besztercén (kórházuteza 2. sz.).